

GEMEENTE
Schagen

Document	Archeologische Quickscan
Plangebied	Schaapskuilweg 16, Waarland, gemeente Schagen
Adviesnummer	20099
Opsteller(s)	C.M. Soonius (regio archeoloog)
Datum	15-04-2020

Advies	Vrijgeven.
Vervolgtraject	Geen. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie 5 kan voor de enkelbestemming Wonen komen te vervallen.

Archeologische Quickscan

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: Sjoerd Bek) is gekeken naar het aspect archeologie ten behoeve van het concept ontwerp bestemmingsplan Schaapskuilweg 16 in Waarland, gemeente Schagen (afb. 1). De eigenaren willen de woning en een deel van de bedrijfsbebouwing renoveren en een deel slopen. Het bestaande bouwvlak binnen het vigerende bestemmingsplan wordt gewijzigd. Op de verbeelding behorende bij het concept ontwerp bestemmingsplan staat een deel van het plangebied aangegeven met een bestemming Wonen en een deel met een bestemming Agrarisch met waarden (afb. 2). Het plangebied heeft een omvang van ca. 1,1 ha.

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

Het plangebied bevindt zich in het bestemmingsplan Landelijk gebied Harenkarspel (vastgesteld 11-12-2013).¹ In de toelichting van dit bestemmingsplan staat op pagina 57 aangegeven dat archeologische resten een rol spelen in de gemeentelijke planvorming. Ook bij wijzigingsbevoegdheden zal het aspect archeologie in de beoordeling moeten worden meegenomen, waarbij het gemeentelijk archeologiebeleid een handvat is.

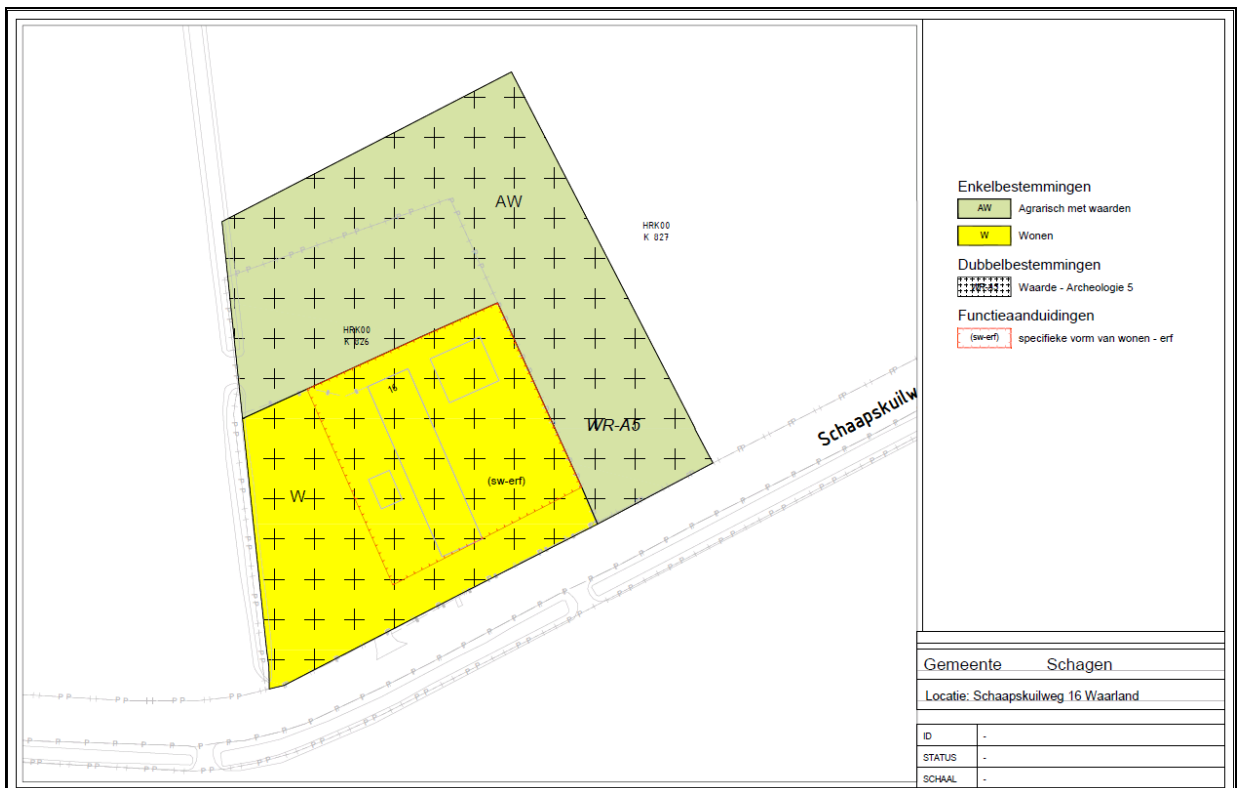
Het bestemmingsplan Landelijk gebied Harenkarspel heeft gebruik gemaakt van de beleidskaart archeologie (afb. 3).² Deze kaart is vertaald naar dubbelbestemmingen Waarde-Archeologie. Voor onderhavig plangebied geldt een vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek van 1 ha. Voor de droogmakerijen geldt een lage archeologische verwachting voor alle perioden.

¹ Bügel Hajema 2013: NL.IMRO.0441.BPLGH2009-OH02 (www.ruimtelijkeplannen.nl)

² Nyst e.a 2011.

Afbeelding 1. Ligging bestemmingsplangebied (rode stippellijn) op recente luchtfoto (bron: PDOK).

Afbeelding 2. Concept verbeelding bestemmingsplan Schaapskuilweg 16.

Afbeelding 3. Ligging plangebied op de beleidskaart archeologie.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Het plangebied Schaapskuilweg 16 ligt in de droogmakerij Schaapskuilmeer, die in 1632 is drooggemalen. Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de historische kaart van Dou uit 1680 is de Schaapskuilpolder goed te zien (afb. 4). Als we de vorm van de polder vergelijken met de kadastrale minuutkaart uit 1819, blijkt dat de polder iets meer is ingericht (afb. 5). De westelijke begrenzing van het plangebied betreft een brede sloot die de polder afwaterde. Alle percelen waren in gebruik als rietland. De vaart om de Schaapskuilpolder heen wordt aan de binnenzijde begrensd door een dijkje (perceelnummer 26 ligt in het zuidelijke deel van het plangebied). Opvallend is de smalle percelering ten zuiden van het plangebied. Hier is afwisselend bouwland en polderwater aanwezig. Door het ophogen van de smalle percelen met grond uit de naast gelegen sloten is dit deel van de Schaapskuil(meer)polder meer in 'cultuur' gebracht. In de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw is het landschap geheel ruilverkaveld en is de Schaapskuilweg aangelegd. Van de oorspronkelijke percelering is vrijwel niets meer over.

4. Archeologische en geologische bronnen

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen archeologische veldonderzoeken uitgevoerd. Ten behoeve van een groot provinciaal project voor ecologische verbindingzones langs het Kanaal Omval-Kolhorn zijn twee archeologische bureauonderzoeken uitgevoerd in 2006³ en 2014⁴. Beide bureauonderzoeken bevestigen de lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden voor de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied is vrijwel altijd te nat geweest voor bewoning.

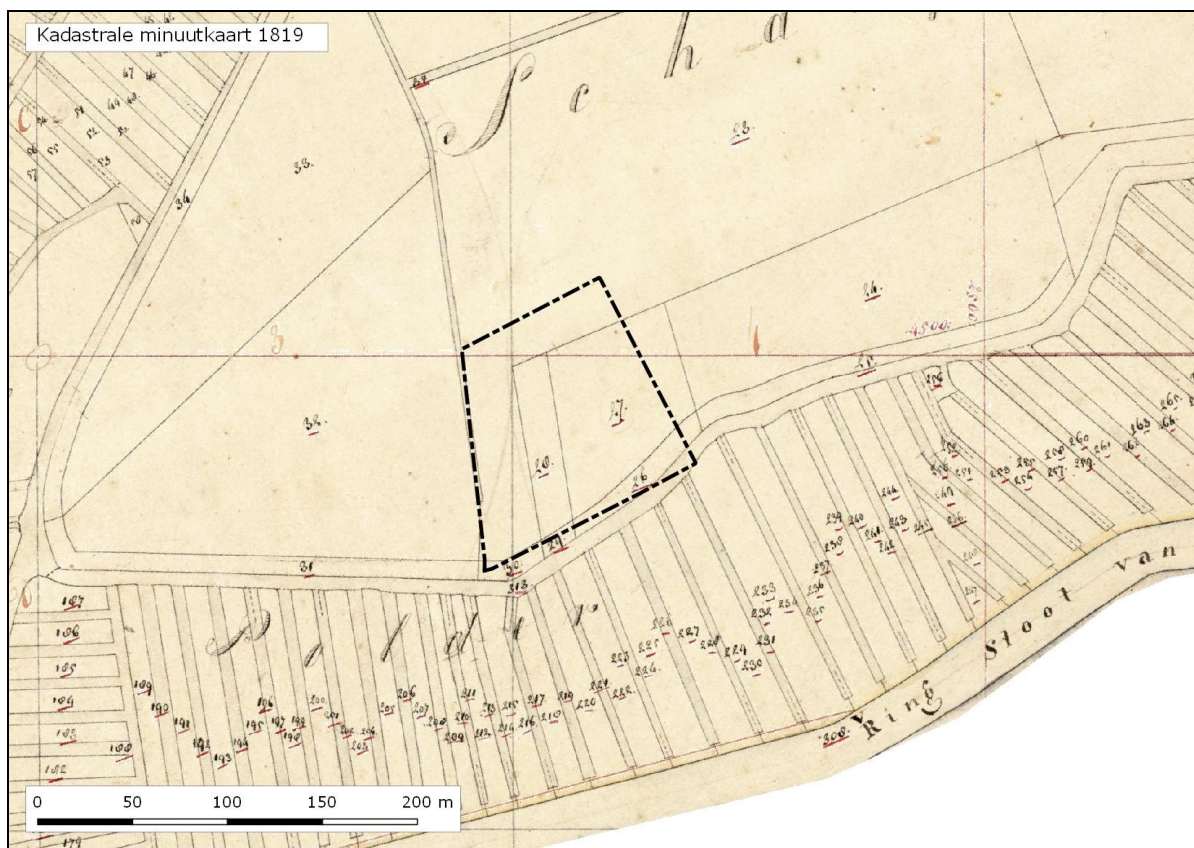
Op het Actueel Hoogtebestand Nederland is geen duidelijk reliëf zichtbaar ter hoogte van het plangebied (AHN3: afb. 6).

³ Alders 2006: Archiszaaknummer 2128261100.

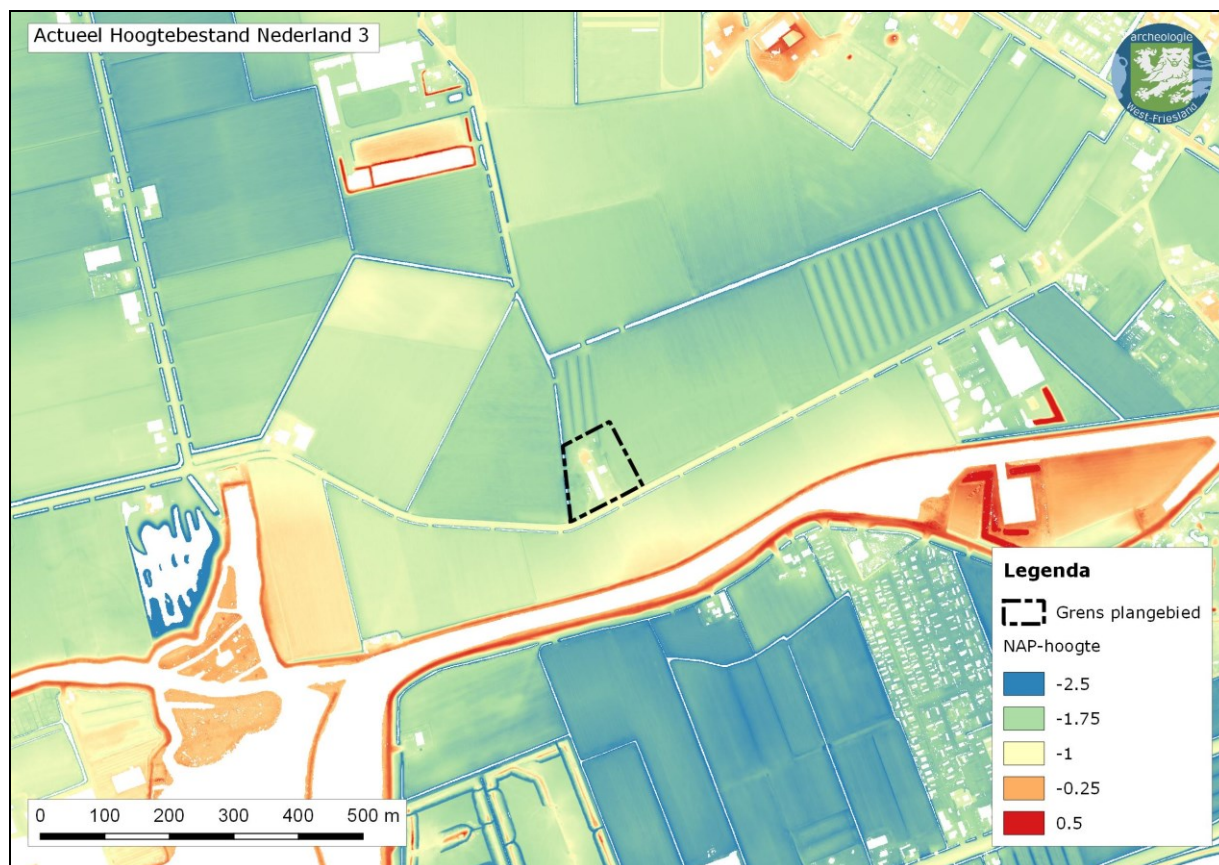
⁴ Bex 2014: Archiszaaknummer 2431200100.

Afbeelding 4. Globale ligging plangebied (rode cirkel) op kaart van Dou uit 1680.

Afbeelding 5. Ligging plangebied op kadastrale minuut uit 1819.

Afbeelding 6. Ligging plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland 3 (bron: AHN.nl).

5. Conclusie & Advies

Het plangebied heeft een omvang van ca. 1,1 ha. De sloop van bestaande opstallen en het renoveren van de woning en een deel van de bedrijfsbebouwing zullen geen grondroerende ingrepen behelzen die de vrijstellingsgrens van 1 ha overschrijden.

Nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

In het vigerend bestemmingsplan staat een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 5 opgenomen. Deze kan voor de enkelbestemming Wonen in het nieuwe bestemmingsplan komen te vervallen. Voor het deel met bestemming agrarisch met waarden kan de dubbelbestemming blijven gehandhaafd, aangezien dit deel van bestemmingsplan aansluit bij de rest van het bestemmingsplan Landelijk gebied.

6. Bronnen

AHN3 (www.ahn.nl)

Alders, G.P., 2006. . Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van de ontwikkelingslocaties langs het kanaal Omval-Kolhorn, gemeenten Heerhugowaard, Niedorp en Schagen. *SCENH-rapport cultuurhistorie 66*. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Archis 3.0

Bex, J., 2014. Archeologisch onderzoek Oevers langs het kanaal Schagen- Broek op Langedijk. Bureauonderzoek. Grontmij Archeologische Rapporten 1441. Grontmij, Houten.

Bügel Hajema, 2013. Toelichting Bestemmingsplan Landelijk gebied Harenkarspel (vastgesteld 11-12-2013) NL.IMRO.0441.BPLGH2009-OH02 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Kadastrale Minuutplan 1819, Gemeente Haringcarspel, sectie F, genaamd Schaapskuil, in een blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Noord-Hollands Archief

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2010. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Stiboka/RGD, 1981. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartbladen 14 Medemblik - 9 Den Helder - 10 Sneek - 15 Staveren (gedeeltelijk)*. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.

Vos, P. & S. de Vries 2013: 2e generatie palaeogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0). Deltares, Utrecht. Op 20-04-2017 gedownload van www.archeologieinnederland.nl.

Westfries Archief